

Sygn. akt VIII U 175/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Stańczyk
Protokolant:	sekr. sądowy Dagmara Nastaj

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 sierpnia 2018 roku w L.

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 13 grudnia 2017 roku Znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wnioskodawcy M. S. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2017 roku.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 13 grudnia 2017 roku odmówił M. S. prawa do emerytury wcześniejszej przyznawanej na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, tekst jedn. ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43, tekst jedn. ze zm.). W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Do pracy w takich warunkach organ nie uwzględnił zatrudnienia w okresach od dnia 17 czerwca 1974 roku do dnia 20 października 1977 roku oraz od dnia 2 listopada 1979 roku do dnia 31 grudnia 1996 roku, ponieważ w świadectwie pracy z dnia 15 grudnia 2001 roku z Zakładu Produkcyjno-Usługowego (...) w P. nie podano charakteru zatrudnienia zgodnego z wykazem zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz nie podano stanowiska zawartego w przepisach resortowych (decyzja k. 9 akt emerytalnych ZUS).

M. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji, kwestionując zawarte w niej rozstrzygnięcie. Wnioskodawca argumentował, że w spornych okresach pracował jako ślusarz przy pracach remontowych związanych z bieżącym utrzymaniem ruchu na oddziałach, w których wykonywane są prace w warunkach szczególnych (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

M. S., urodzony dnia (...), w dniu 5 grudnia 2017 roku złożył wniosek o emeryturę (wniosek k. 1-2 akt emerytalnych ZUS).

W aktach organu znajduje się świadectwo pracy wnioskodawcy z dnia 15 grudnia 2001 roku, zgonie z którym w okresie od dnia 1 września 1971 roku do dnia 15 grudnia 2001 roku był zatrudniony w Zakładzie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w P., gdzie w okresach od dnia 17 czerwca 1974 roku do dnia 20 października 1977 roku oraz od dnia 2 listopada 1979 roku do dnia 31 grudnia 1996 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu (świadectwo pracy k. 7 akt kapitałowych ZUS).

W oparciu o posiadaną dokumentację organ rentowy w dniu 13 grudnia 2017 roku wydał zaskarżoną decyzję, odmawiając wnioskodawcy prawa do emerytury z powodu nieudowodnienia 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych. Organ uznał, że pozostałe przesłanki zostały spełnione (decyzja k. 9 akt emerytalnych ZUS).

M. S. z dniem 1 września 1971 roku został przyjęty do Zakładów (...) w P. na naukę zawodu ślusarza na okres 3 lat (umowa k. 8 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Po zakończeniu nauki w dniu 17 czerwca 1974 roku został zatrudniony na stanowisku ślusarza (angaż k. 13 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Wnioskodawca podczas zatrudnienia na powyższym stanowisku pracował w brygadzie złożonej z 8-10 ślusarzy, która polegała na wykonywaniu remontów urządzeń znajdujących się na terenie zakładu pracy. Były to oddziały produkcji silników, produkcji sprężarek, odlewania żeliwa oraz wydział tłoczni. Praca na tych oddziałach odbywała się w ruchu ciągłym, bez przerwy przez całą dobę. Wnioskodawca zajmował się bieżącą konserwacją oraz remontem wykorzystywanych w zakładzie urządzeń. Osoby zatrudnione przy remontowanych przez niego maszynach wykonywały prace w warunkach szczególnych, polegające na tłoczeniu, odlewaniu żeliwa i aluminium oraz malowaniu impregnatem. Na oddziale odlewni wnioskodawca remontował piece do odlewu aluminium oraz przenośniki do transportu. Na oddziale malarni naprawiał napędy, kabiny oraz przenośniki. Natomiast na oddziale tłoczni zajmował się konserwacją pras i podajników. Do jego obowiązków należało również usuwanie awarii (zeznania wnioskodawcy k. 21v, 26v a.s.; zeznania B. C. k. 25v-26 a.s.; zeznania H. G. k. 26-26v a.s.).

Podczas zatrudnienia w okresie od dnia 24 października 1977 roku do dnia 15 października 1979 roku wnioskodawca odbył zasadniczą służbę wojskową. Po zwolnieniu ze służby podjął zatrudnienie na dotychczasowym stanowisku z dniem 2 listopada 1979 roku (karta obiegowa zwolnienia k. 17, karta obiegowa przyjęcia k. 20, angaż k. 21 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Wnioskodawca przebywał na urloпах bezpłatnych w okresie od dnia 11 czerwca do dnia 23 czerwca 1984 roku oraz w dniu 23 grudnia 1996 roku (pisma k. 21, 52 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Z dniem 1 stycznia 1996 roku Zakład (...) przekształcił się w ZAKŁAD (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Z dniem 1 kwietnia 1999 roku Zakład został przekształcony w (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (pisma k. 47, 64 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Wnioskodawca od dnia 1 stycznia 1997 roku wykonywał inne czynności, niż podczas dotychczasowego zatrudnienia (zeznania wnioskodawcy k. 26v a.s.; świadectwo pracy k. 73, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 74 akt osobowych – k. 17 a.s.).

Stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie dowodów w postaci zeznań wnioskodawcy i świadków, a także w oparciu o wskazane dowody z dokumentów.

Zeznania świadków zostały przez Sąd obdarzone wiarą w całości. Świadek B. C. od grudnia 1977 roku do czerwca 1982 roku pracował jako kierownik wydziału remontowego, a następnie zastępca głównego mechanika i kierownik dozoru maszyn. W latach 1977-1982 był więc bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy. Świadek w szczegółowy sposób opisał zakres jego obowiązków z uwzględnieniem narażenia na warunki szczególne na poszczególnych oddziałach. Wyjaśnił także, że prace na malarni polegały na emaliowaniu uzwojeń silników używanych w produkcji maszyn. Świadek H. G. z kolei pracował bezpośrednio z wnioskodawcą w jednej brygadzie ślusarzy remontowych. Potwierdził zakres czynności wnioskodawcy oraz wskazał, że po przejęciu Zakładów (...) przez spółkę (...) ich zakres czynności nie uległ zmianie.

Zeznania wnioskodawcy M. S. okazały się spójne z zeznaniami świadków oraz pozostałym materiałem dowodowym. Z tego względu Sąd obdarzył je wiarą.

Dowody ze wskazanych dokumentów również zostały uznane przez Sąd za wiarygodne. Nie budziły wątpliwości co do formy i treści. Angaże zawarte w aktach osobowych potwierdzają okresy zatrudnienia i odbycia służby wojskowej oraz pozwoliły ustalić okresy przebywania na urloпах bezpłatnych. Zawarte w nim świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 15 stycznia 2003 roku potwierdza dodatkowo okresy zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wskazane w ogólnym świadectwie pracy z dnia 15 grudnia 2001 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie rozważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, tekst jedn. ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 cytowanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43, tekst jedn. ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W rozpatrywanym stanie faktycznym wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a ponadto udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał natomiast, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, kwestionując okresy pracy w takich warunkach wskazane w przedłożonym świadectwie pracy z dnia 15 grudnia 2001 roku.

Sąd Okręgowy wskazuje, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym i w postępowaniu sądowym jest traktowane jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. (wyrok SN z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, Legalis nr 265766). Z tego względu pracownik może za pomocą innych środków dowodowych wykazywać okoliczności wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Należy mieć również na uwadze treść art. 473 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd rozpoznający sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy ustalaniu spornych okoliczności może korzystać z wszelkich środków dowodowych, w szczególności może w celu sprawdzenia faktów niewynikających dostatecznie z treści przedłożonych do sprawy dokumentów przeprowadzić dowód ze świadków lub z przesłuchania stron. Regulacja ta ma pierwszeństwo przed instrukcyjną normą przewidzianą w § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, zgodnie z którą okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych.

W toku niniejszej sprawy, na podstawie dowodów z zeznań świadków, zeznań wnioskodawcy przesłuchanego w trybie art. 299 k.p.c. w zw. z art. 304 k.p.c. oraz dokumentów Sąd ustalił, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w trakcie zatrudnienia w Zakładzie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w P. (następca (...) sp. z o.o. w P. oraz Zakładów (...) w P.) w okresie od dnia 17 czerwca 1974 roku do dnia 31 grudnia 1996 roku (22 lata, 6 miesięcy i 15 dni), gdzie wykonywał prace wskazane w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w dziale XIV. Prace różne, poz. 25. Bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Stanowisko pracy wnioskodawcy wskazane jest także w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, w dziale XIV, poz. 25, pkt 1.

Prace na oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie wskazane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w dziale III. W hutnictwie i przemyśle metalowym, poz. 21. Przygotowywanie mas formierskich i prace formierzy oraz rdzeniarzy, poz. 22. Obsługa żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych, poz. 45. Obsługa agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi, poz. 73. Emaliowanie. Stanowiska pracy wskazane są dodatkowo w powołanym zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych Sąd uwzględnił odbywanie przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej od dnia 24 października 1977 roku do dnia 15 października 1979 roku. Przed powołaniem do służby wojskowej M. S. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych, a po jej zakończeniu powrócił na to samo stanowisko w terminie 30 dni, tj. z dniem 2 listopada 1979 roku. Pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany termin 30 dni, w tym samym zakładzie pracy, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach (wyrok SA w Katowicach z dnia 13 listopada 2015 r., III AUa 52/15, Legalis nr 1399071).

Od powyższego stażu pracy w warunkach szczególnych należało odliczyć przebywanie wnioskodawcy na urloпах bezpłatnych od dnia 11 czerwca do dnia 23 czerwca 1984 roku oraz w dniu 23 grudnia 1996 roku, w wymiarze 14 dni. Tym samym Sąd ustalił, że wnioskodawca legitymuje się łącznym okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 22 lat, 6 miesięcy i 1 dnia. Spełnił więc wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury

wcześniejszej. Z tego powodu Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. S. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2017 roku, tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył wniosek.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.